

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - DeTriangel te SINT-ANDRIES

Hoofdstructuur bao

Instellingsnummer	17591
Instelling	Gemeentelijke Basisschool - DeTriangel
directeur	Eddy BOUTENS
adres	Diksmuidse Heerweg 159 - 8200 SINT-ANDRIES
telefoon	050-39.13.23
fax	050-39.48.83
e-mail	secretariaat@de-triangel.be
website/url	http://www.de-triangel.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Brugge
adres	Burg 12 - 8000 BRUGGE
Scholengemeenschap	Stedelijk Basisonderwijs Brugge
adres	Diksmuidse Heerweg 159 - 8200 SINT-ANDRIES
CLB	Interstedelijk CLB Gent
adres	Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-09-2012, 18-09-2012, 19-09-2012, 20-09-2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-09-2012
Datum bespreking verslag met de instelling	05-10-2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Francis Vandenbroucke
Teamleden	Peter De Clerck
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de focus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJS-REGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.1.1.2 kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.1.1.3 kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en kleuteronderwijs: wiskundige initiatie 8	
3.1.1.4 lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.1.5 lager onderwijs: wiskunde	16
3.1.1.6 lager onderwijs: lichamelijke opvoeding	19
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Professionalisering	23
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	23
4.2 Begeleiding	24
4.2.1 Leerbegeleiding	24
4.3 Evaluatie	25
4.3.1 Evaluatiepraktijk	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
6.1 Wat doet de school goed ?	28
6.2 Wat kan de school verbeteren ?	29
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	30
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	30
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering
2. de kwaliteitsbewaking door de school
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan

Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:

- o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
- een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
 3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visie-ontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De stedelijke basisschool De Triangel ligt in een woongebied van de Brugse deelgemeente Sint-Andries. Ze kreeg na de doorlichting van tien jaar geleden een gunstig advies. Er is ondertussen terdege werk gemaakt van de weinige aanbevelingen die toen werden geformuleerd. Eén van die aanbevelingen was om de reeds ingeslagen weg van zelfevaluatie verder te zetten. Tijdens de huidige doorlichting blijkt dat dit op doeltreffende wijze is gebeurd. De school spant zich in om diverse en betrouwbare gegevens te verzamelen over de resultaten van haar onderwijs voor omzeggens alle leergebieden. Die resultaten zijn over het algemeen vrij goed in vergelijking met scholen met eenzelfde profiel. Wanneer de resultaten voor bepaalde leerstofonderdelen iets minder zijn, neemt de school dit ter harte en zoekt ze naar verklaringen en mogelijke bijstellingen. Daarbij vormen de ontwikkelingsdoelen en eindtermen doorgaans een belangrijk uitgangspunt. Dit alles heeft in de voorbije jaren geleid tot succesvolle verbeteracties voor de meeste leergebieden.

Die evaluatiecultuur blijft niet beperkt tot de leerresultaten van de kinderen. De school peilt periodiek naar de tevredenheid van ouders, leraren en leerlingen. Ze houdt daarmee rekening in het opzetten van vernieuwingen.

Bijzonder positief is dat vernieuwingstrajecten, zowel op leerinhoudelijk als op schoolorganisatorisch vlak, door heel het team collegiaal gedragen en uitgevoerd worden. Dit is sterk bevorderend voor een gezamenlijke en beklijvende schoolontwikkeling.

Tijdens deze schooldoorlichting focuste de inspectie op een aantal deelaspecten. Ze onderzocht in welke mate de school in zowel het kleuter- als in het lager onderwijs voldoet aan de onderwijsdoelen voor de leergebieden (initiatie) wiskunde en wereldoriëntatie. Voor het lager onderwijs is ook op de lichamelijke opvoeding ingezoomd.

Er is eveneens onderzocht hoe de school streeft naar kwaliteitsverbetering in een aantal processen die de schoolontwikkeling kunnen ondersteunen. Het betreft de deskundigheidsbevordering van de leraren, de leerbegeleiding van de leerlingen en de evaluatiepraktijk waarmee ze zicht krijgt op en lessen trekt uit de leervorderingen van de kinderen.

Het kleuteronderwijs wordt aangeboden binnen thema's die aansluiten op de leefwereld en interesses van de kleuters. De leraren voorzien in boeiende activiteiten en gevarieerde ontwikkelingsmaterialen en leermiddelen. Ze leveren de nodige inspanningen om een evenwichtig onderwijsaanbod te verzekeren voor alle leergebieden en -domeinen. Ze bewaken ook dat dit effectief uitgevoerd wordt. De leraren streven op diverse terreinen naar een graduele opbouw over de kleuterklassen heen. Die gradatie kan nog uitgebreid en verfijnd worden met bijvoorbeeld bijkomende afspraken over de verrijking van de speel- en leerhoeken of een bewust nagestreefde gradatie in en over de thema's.

De kleuterleidsters zijn alert voor de ontwikkeling van de kinderen. Ze hechten terecht veel belang aan een actieve betrokkenheid en het aan het sociaal-emotioneel welbevinden als voorwaarden voor het leren. Regelmatig peilen ze naar leervorderingen voor diverse deelaspecten. Wanneer ze zich zorgen maken over mogelijke achterstand of leerproblemen, spelen ze kort op de bal en bieden ze individuele ondersteuning waar dit nodig is. Binnen het kleuterteam kunnen bijkomende afspraken over die tussentijdse evaluaties de systematiek nog verhogen.

In het lager onderwijs maken de leraren voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie gebruik van een onderwijsleerpakket. Daarbij laten ze zich doorgaans inspireren door de bijhorende handleiding. Dit heeft positieve effecten op het inlassen van gevarieerde werken groeperingsvormen en op een evenwichtig aanbod binnen beide leergebieden. Vaak gaan ze nog een stap verder en maken ze gebruik van leerwandelingen, ICT-mogelijkheden, de actualiteit en realistische contexten om de levensechtheid van het onderwijs te vergroten. De bijstellingen, weliswaar nog niet allemaal afgewerkt, voor onder meer metend rekenen, natuur, ruimte en techniek getuigen van een efficiënte aanpak. Het team streeft er op systematisch wijze naar om de leerlingen ook de eindtermen van leren

leren en sociale vaardigheden te laten halen, vaak doeltreffend geïntegreerd binnen de andere leergebieden. Dit is ook het geval voor de eindtermen van ICT, maar op dit vlak zit de school nog in een fase van ontwikkeling. Er is echter al een stevige basis gelegd en een traject is uitgetekend.

De evaluatiepraktijk om de leervorderingen in kaart te brengen, zit in het lager onderwijs duidelijk in de lift. Binnen meerdere leergebieden is het duidelijk dat de school en individuele leraren naast het meten van de kennis ook peilen naar attitudes, vaardigheden en inzichten. Dit kan in de toekomst nog wel nog veralgemeend en op elkaar afgestemd worden. De rapportering over wereldoriëntatie kan in die zin ook verfijnd worden.

Het onderwijsaanbod tijdens de gymlessen verloopt planmatig en op een erg kwaliteitsvolle manier. De onderwijsdoelen van enkele domeinen van de lichamelijke opvoeding kunnen nog efficiënter nagestreefd worden. Dit is vooral het geval voor het zwemondericht. Toch is het geheel van de lichamelijke opvoeding, binnen en buiten de lestijden, van een bijzonder hoog gehalte, niettegenstaande het eerder beperkt aantal gymlessen.

Net zoals in het kleuteronderwijs zijn de leraren van het lager onderwijs alert voor leerlingen die het wat moeilijker hebben. Ze leveren de nodige inspanning om hen binnen de dagelijkse klaspraktijk individueel de nodige hulp te bieden.

De leraren van kleuter- en lager onderwijs worden ondersteund door de zorgcoördinator die onder meer voorziet in structureel overleg om de interne en externe leerbegeleiding op elkaar af te stemmen en te verhogen. Het positieve school- en klasklimaat en diverse verwezenlijkingen vanuit de werking gelijke onderwijskansen zijn vaak vervulde voorwaarden voor een preventieve leerbegeleiding.

Door omstandigheden is het takenpakket van de zorgcoördinator momenteel uitgebreid waardoor het onduidelijk is hoe de ondersteuning van leerkrachten en leerlingen tot op de klasvloer kan georganiseerd worden. De beleids- en daadkracht van het team biedt alle vertrouwen dat hier de juiste strategische keuzen zullen gemaakt worden.

Die beleidskracht wordt gevoed door een degelijk, richtinggevend en democratisch leiderschap. De onderlinge open communicatie tussen leraren, ouders en leerlingen is een sterke hefboom in de schoolontwikkeling. Het team maakt samen school onder deskundige leiding van een directie die inspireert. De gezamenlijke doelgerichtheid zorgt ervoor dat onderwijsvernieuwingen doorgaans succesvol verankerd worden in de school- en klaspraktijk en dat de goed lopende zaken bestendig worden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

lager onderwijs

wiskunde
wereldoriëntatie
lichamelijke opvoeding

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJS-REGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 *Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?*

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op:

3.1.1.1 kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

In de kleuterafdeling worden de meeste ontwikkelingsdoelen voor alle leerdomeinen van wiskundige initiatie frequent nagestreefd. Dit blijkt uit zowel de planning als uit het doelgericht onderwijsaanbod dat bovendien in kaart gebracht wordt en tot de nodige bijstellingen leidt. Er is een sterke eerstelijnszorg waarbij de kleuterleidsters kort op de bal spelen. Op het einde van het kleuteronderwijs is er een sterke aandacht voor de output. De tussentijdse evaluaties van vorderingen voor wiskundige begrippen en vaardigheden kunnen steunen op meer afspraken.

3.1.1.2 kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie worden op geïntegreerde wijze nagestreefd. Daarbij is er een evenwichtige aandacht voor elk van de leerdomeinen. De manier waarop het domein techniek uitgewerkt wordt is illustratief voor de gezamenlijke en professionele aanpak door het team van kleuterleidsters. Globaal genomen zijn er voldoende en gevarieerde ondersteunende ontwikkelingsmaterialen om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie op concrete wijze na te streven. De kleuterafdeling maakt ook werk van een gradueel aanbod voor dit leergebied, hoewel dit nog kan uitgebreid en verfijnd worden.

3.1.1.3 kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Curriculum	De kleuterleidsters beschikken over een planning met het overzicht van de thema's die in de loop van het schooljaar aan bod komen. Die thema's zijn voor het grootste deel afgestemd op de jaarkring (seizoenen, feesten ...)
Onderwijsaanbod	Sommige minder voor de hand liggende thema's zijn bewust gepland om bepaalde doelen en leerinhouden meer systematisch kansen te geven en om het aanbod te verbreden (bijvoorbeeld "vorm en kleur" of "water").
Planning	Wanneer de gelegenheid zich voordoet gaan de kleuterjuffen in op occasionele gebeurtenissen, zoals de geboorte van een broertje of zusje. Deze (mini)thema's verhogen de intrinsieke motivatie bij de kleuters. In sommige groepen lopen de thema's vrij lang. Globaal genomen kan nog meer aandacht gaan naar thema's met originele invalshoeken en/of een inbreng van de kleuters.
Referentiekader	Elk thema wordt verder uitgewerkt door middel van een brainstorm. De leidsters rubriceren de geplande activiteiten op een sjabloon waarin alle leergebieden en -domeinen vermeld staan. Naargelang de mogelijkheden die het thema biedt, streven de leidsters ernaar om per thema voor zoveel mogelijk van leerdomeinen activiteiten te voorzien. Dit bevordert een breed en evenwichtig onderwijsaanbod dat aansluit bij de interesses en ontwikkelingsleeftijd van de kinderen. De themawerking zorgt voor een vanzelfsprekend horizontaal samenhangend aanbod waarin doelen van wereldoriëntatie als van nature nagestreefd worden. Uit de praktijk blijkt echter ook ruime aandacht voor het leergebied wiskunde. Dit komt tot uiting tijdens zowel bewust geplande activiteiten als tijdens tussendoortjes of rituelen.
Evenwichtig en volledig	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	
Samenhang	

De leidsters maken gebruik van een overzicht van leerplandoelen dat door de onderwijskoepel is aangereikt. Om een graduele opbouw in de hand te werken zijn die doelen gerubriceerd volgens de verschillende leeftijdsgroepen. In die overzichtslijst turven de leidsters maandelijks welke doelen in hun klas werden nagestreefd. Dit laat hen toe om op langere termijn te achterhalen welke leerplandoelen in meerdere of mindere mate gedurende de voorbije periode(s) werden nagestreefd en welke doelen eventueel nog niet of te weinig aan bod kwamen. Dit leidt tot bijstellingen waarbij de leidsters op zoek gaan naar gepaste activiteiten om de eventuele leemtes in hun onderwijsaanbod op te vullen. De aangevulde turflijsten worden bij het einde van het schooljaar nog niet doorgegeven aan de kleuterleidster van de aansluitende groep waardoor zij geen rekening kan houden met eventuele hiaten.

Het team van leidsters beschikt over een inspirerende begrippenlijst. Die verwijst naar allerlei begrippen die in de respectieve leeftijdsgroepen gradueel aangebracht moeten worden. De lijst bevat heel wat items van de verschillende leerdomeinen van wiskundige initiatie, maar eveneens begrippen van wereldoriëntatie. Voor wiskundige initiatie laten de leraren zich ook inspireren door een pakket uit de handel.

Recent ontwikkelde de school een leerlijn voor techniek. Daarin is ook het kleuteronderwijs opgenomen. Het is bijzonder positief dat bij de ontwikkeling van die leerlijn de ontwikkelingsdoelen het uitgangspunt vormden. Bij de concrete uitwerking van activiteiten voor techniek steunen de leraren onder meer op ideeën uit gevolgde nascholingen, inspirerende websites of andere bronnen. De kleuterleidsters organiseren op regelmatige basis uitstappen of leerwandelingen om op diverse locaties de realiteit te kunnen waarnemen. Ouders of externe personen worden eveneens ingeschakeld om bijvoorbeeld te getuigen over hun beroep.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

Er is een goed evenwicht tussen klassikaal geleide, groeps- en individuele activiteiten. Een min of meer vast dag- en weekschema biedt houvast voor de kleuters. Diverse rituelen, gewoontes en pictogrammen bevorderen een vlot verloop binnen en over de activiteiten. Elke klas bevat diverse speelleerhoeken, werktafels en een onthaal- of zithoek. De pc wordt geregeld door de kleuters benut.

Er is doorgaans een optimaal gebruik van de onderwijstijd. Soms wordt te veel tijd voorzien voor praktische zaken zoals het nuttigen van de snack en het toiletbezoek, waardoor kleuters soms vroegtijdig de speeltijd aanvatten. Hierin kan gestreefd worden naar meer gradatie.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De verschillende speelleerhoeken in de respectieve kleuterklassen bevatten een rijk aanbod van diverse materialen die de kleuters uitnodigen tot ontdekkend leren. Vaak wordt het aanbod van ontwikkelingsmaterialen verrijkt naargelang het lopende thema en/of is er een specifieke themahoek.

Over het algemeen is er een evenwicht tussen onder meer levensechte materialen, leermiddelen, didactische spelen, boekjes en aanschouwelijk materiaal. Dit geldt ook voor de onderzochte leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. In de klassen zijn veel materialen die getuigen dat de leidsters zich inspannen om de vernieuwingsprioriteit van techniek terdege te implementeren. Voor wiskundige initiatie zijn er eveneens voldoende leer- en andere middelen die kansen bieden om ervaringen op te doen met bijvoorbeeld meten, wegen, hoeveelheden, sorteren, seriëren, vergelijken ...

In sommige kleuterklassen dreigt er een teveel aan permanent beschikbaar materialenaanbod. Het zou de kleuters meer uitdagen en prikkelen, mocht dit over het schooljaar heen meer selectief en gespreid aangeboden worden. Daartegenover zijn er ook klassen waar de aard, de dosering en de hoeveelheid van ontwikkelingsmaterialen goede praktijkvoorbeelden zijn.

Het team maakte afspraken over onder meer gradatie en continuïteit in de tijdsvoorstellingen (kalenders, dag en weekvoorstellingen), pictogrammen en aanduidingen van en in de hoeken.

Er zijn nog groeikansen om de materialen in de speelleerhoeken over de leeftijdsgroepen bewust gradueel af te stemmen en/of dit met hoekenfiches in de hand te werken. Voorlopig steunt dit vooral op occasioneel informeel overleg.

Materieel beheer

Infrastructuur
Infrastructuur

In de meeste klassen is er een mezzanine. Dit vergroot niet alleen de beschikbare ruimte, maar creëert ook mogelijkheden om de klasruimte in te richten met meer afgeschermd en geborgen hoeken. Bij de jongste kleuters is dit er niet, maar is er wel voldoende bewegingsruimte en een aanbod van klim- en klautermateriaal. In één klas is de bewegingsruimte ingeperkt door een teveel aan meubilair en materialen.

In de groepen met jongste kleuters is er aangrenzend aan hun klas een speeltuintje met diverse speeltoestellen. De gezamenlijke kleuterspeelplaats is voorbeeldig en gevarieerd ingericht. Er is ook een aanbod van onder meer fietsjes en ander bewegingsmaterialen die de kleuters uitnodigen tot actief spelen en ontdekken. Het team heeft bijzonder veel aandacht voor de veiligheid van de kleuters. Dit komt onder meer tot uiting in allerlei voorzieningen en afspraken die consequent toegepast worden.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Naar aanleiding van de overstap naar een volgende kleuterklas houden de leidsters van aansluitende groepen een overgangsgesprek. Dit geeft al een eerste beeld van de groep en de afzonderlijke kleuters.

Elke kleuterleidster beschikt over een observatieschriftje. Vooral tijdens de eerste weken van het schooljaar noteren ze daarin vaststellingen en vragen van allerlei aard. Dit biedt een geheugensteun voor het eerste mdo (multidisciplinair overleg) dat al vrij vroeg op het schooljaar gehouden wordt. De klastitularis kan er in overleg met onder meer de zorgcoördinatie haar ervaringen uitwisselen en zoeken naar de meest gepaste leerbegeleiding voor kinderen die daar nood aan hebben. Naar aanleiding van het mdo screenen de leidsters de kleuters op hun betrokkenheid, welbevinden en competenties. Dit biedt bijkomende info om dit overleg te stofferen.

De kleuterleidsters nemen voor de eerstelijnszorg hun verantwoordelijkheid op. Bij de vaststelling van leer- en andere problemen vertonen ze een verhoogde aandacht, zorgen ze voor meer individuele opvolging, interventies en/of remediëring.

Momenteel is er nog onduidelijkheid over hoe de tweedelijnszorg best kan georganiseerd worden. De zorgcoördinator wordt gewaardeerd voor haar ondersteunende rol. Voorlopig ligt de focus daarbij op intern en extern overleg, het geven van tips en het opzoeken van info. De kleuterleidsters getuigen dat haar achtergrond als kleuterleidster hierbij een belangrijke meerwaarde betekent.

Begeleiding
Socio-emotionele begeleiding
School- en klasklimaat
Sociale vaardigheden

Er heerst een positief en stimulerend school- en klasklimaat. De kleuterleidsters hebben een uitgesproken aandacht voor het welbevinden, de actieve betrokkenheid van de kleuters en voor de ontwikkeling van hun sociale vaardigheden en attitudes. Dit wordt bovendien op systematische manier gestimuleerd en onderbouwd door een eigen schoolwerking in dit verband.

De school maakt geen onderscheid of rangorde tussen leerproblemen en problemen van sociaal-emotionele aard. Zowel tijdens de klaspraktijk, het mdo of in het kindvolgsysteem blijkt dat het team terecht veel belang hecht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en begeleiding als voorwaarde voor het leren en de totale ontwikkeling.

Begeleiding
Afstemming tussen s/c/a en
CLB en/of andere partners
Samenwerking

Naar verluidt is er een vlotte samenwerking met het centrum voor leerlingenbegeleiding (clb).

De school spant zich in om de drempel voor de ouders zo laag mogelijk te houden. Ze voorziet in diverse mogelijkheden om zowel het informeel als formeel overleg met ouders alle kansen te geven.

Bij vragen of problemen worden de ouders of externe begeleiders uitgenodigd op of geconsulteerd naar aanleiding van het mdo. De zorgcoördinator vervult hier een centrale en ondersteunende rol.

Het is een reflex van de school om bij problemen niet af te wachten, maar tijdig en alert ouders en externe kindbegeleiders te raadplegen en/of te informeren. Zo kan in overleg naar een gepaste begeleiding en onderlinge afstemming gezocht worden. De school zet de nodige stappen om zo veel als mogelijk te kunnen beschikken over verslagen van logopedisten of andere externe begeleiders. Ze nodigt die personen ook uit op het mdo. Ook op informele basis zijn er regelmatig contacten tussen de klastitularissen en externe begeleiders.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Er zijn een aantal afspraken over de frequentie, tijdstippen en aard van evaluaties. Dit is het geval voor de klasscreenings en genormeerde testen die peilen naar taalvaardigheid, schoolrijpheid en reken-, lees- en schrijfvoorwaarden. Doorgaans gebeurt dit als voorbereiding op het mdo dat voor elke kleuterklas twee maal per jaar georganiseerd wordt.

Er zijn nog maar weinig afspraken over de frequentie, de aard, de systematiek en criteria voor gerichte observaties. Dit kan beslist nog groeien om naar gradatie en evenwicht in de opvolging van de kleuters te streven.

De afzonderlijke kleuterleidsters voorzien wel in gerichte observaties rond bijvoorbeeld kleurenkennis, vaardigheden zoals knippen of puzzelen, de beheersing van begrippen ... Dit doen ze vooral op intuïtieve basis of naar aanleiding van bepaalde activiteiten of thema's. Dit laat hen toe zicht te krijgen op de vorderingen of problemen van de individuele kleuters. Vaak leidt dit tot een verhoogde aandacht of bewuste interventies of remediëring.

De belangrijkste vaststellingen, aandachtspunten of afspraken over individuele kleuters worden vastgelegd in het digitaal kindvolgsysteem. Dit kan nog meer steunen op een handelingsplanmatige aanpak of een bewust onderscheid tussen de eerste- en tweedelijnszorg.

Kwaliteitszorg De leraren van het eerste leerjaar van het lager onderwijs leggen de eerste resultaten van het leerlingenvolgsysteem voor aan de leidsters van de derde kleuterklas. Dit laat de kleuterleidsters toe om in overleg te zoeken of de voorbereiding op het eerste leerjaar in de derde kleuterklas nog kan bijgestuurd worden. Dit is een goed voorbeeld van outputanalyse.

Het is bijzonder positief dat het kleuterteam collegiaal gevolg heeft aan de conclusies die getrokken worden uit de resultaten van de centrale proeven op het einde van het zesde leerjaar. Dit is het geval voor bijvoorbeeld de leerdomeinen metend rekenen, ruimte en techniek. Hiermee verstevigen ze de basis voor de interne kwaliteitsverbetering.

3.1.1.4 lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De resultaten van de centrale eindproeven illustreren dat de meeste leerlingen van de lagere afdeling de eindtermen voor wereldoriëntatie bereiken. De implementatie van vernieuwingen in de onderwijs- en evaluatiepraktijk wijzen op een sterke gerichtheid op de eindtermen en de uitgangspunten ervan. Dit leidt tot een breed, evenwichtig en actueel onderwijsaanbod waarin vaak doelen van leren leren, ICT en sociale vaardigheden nagestreefd worden. Door het benutten van interactieve werkvormen verschuift de klemtoon naar een procesmatige benadering van wereldoriëntatie. De graduele opbouw is grotendeels verzekerd, hoewel op sommige terreinen nog groeikansen zijn.

Curriculum	Sinds kort voerde de lagere afdeling voor wereldoriëntatie een nieuw onderwijspakket in. Ze is tot die keuze gekomen na evaluatie en outputanalyse. Bij die omschakeling werd rekening gehouden met de mening van zowel de leraren, de kinderen als de ouders.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	Er is ook nagegaan of het nieuwe pakket voldoende garanties bood om de eindtermen te bereiken. De leraren getuigen dat dit het geval is. Ze ervaren als bijkomende troeven dat er nu meer structuur is voor de leerlingen en dat er meer ruimte is voor een klas- en schooleigen inbreng.
Brede harmonische vorming	
Actief leren	

Voor het leerdomein techniek doet het team extra inspanningen om dit zo consequent mogelijk in te vullen conform de eindtermen. Ze werken dit voor de hele school uit met voldoende kansen om vaardigheden, inzichten en attitudes gradueel te ontwikkelen.

Er is een evenwichtige aandacht voor alle leerdomeinen van wereldoriëntatie. De graduele opbouw is in sterke mate verzekerd. Uit de praktijk blijkt dat de leraren ook oog hebben voor doelen van het leerdomein brongebruik: de kinderen krijgen geregeld kansen om diverse bronnen te leren gebruiken.

Naast de onderwijsmethode voorzien de leraren regelmatig in een extra aanbod dat meestal aansluit op de thema's van die methode. Veelal is dit gericht op actief leren, waarnemingsmogelijkheden of praktische toepassingen. Dit is bijvoorbeeld het geval met een oriëntatieloop, praktische verkeersproeven, uitstappen met natuurouders, leeruitstappen om ter plaatse waarnemingen te kunnen doen.

In sommige leerjaren zijn er meerdaagse uitstappen met zowel educatieve als socialiserende bedoelingen. Vooral in de klassen van de bovenbouw wordt vrij systematisch ingegaan op de actualiteit. Dit vormt een aangrijpingspunt voor samenhangend en leergebieddoorbrekend onderwijs. In de onderbouwklassen voorzien leraren onthaalmomenten waarin tijd gemaakt wordt voor de leefwereld van de leerlingen.

De school ontwikkelde een eigen referentiekader ('goepagrada') om de sociale vaardigheden op geïntegreerde wijze onder de aandacht van de kinderen te houden. Dit geeft een extra dimensie aan de leerdomeinen mens en maatschappij.

Tijdens de lestijden wereldoriëntatie worden vaak op geïntegreerde wijze doelen nagestreefd van de leergebieden leren leren en ICT. Het is positief dat voor beide van die leergebieden de eindtermen het referentiekader zijn. Voor ICT is het jammer dat er over de klassen heen nog verschillende snelheden zijn. Tijdens de lessen krijgen de leerlingen vaak kansen om met gevarieerde werkvormen actief te participeren aan het leerproces.

Het schoolteam draagt bij tot een aantal educaties: milieuzorg, gezonde voeding, cultuureducatie, mobiliteit ... worden vrij permanent en/of systematisch onder de aandacht gebracht. Vaak wordt hierbij een beroep gedaan op engagement van leerlingen, leerkrachten en ouders.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

In alle klassen besteden de leraren voldoende onderwijstijd aan wereldoriëntatie.

De klasopstelling is soms minder nadrukkelijk gericht op actief en ontdekkend leren. Uit de onderwijspraktijk blijkt echter een flexibele organisatie waarbij de leerlingen gewoon zijn om samen te werken.

Het valt op dat de leraren zich doorgaans laten inspireren door de handleiding van de onderwijsmethode en stimulerende en gevarieerde werkvormen gebruiken. Soms is er daarbij een taakverdeling onder de kinderen waardoor ze tijdens groepswork diverse verantwoordelijkheden leren opnemen.

Hoeken- en contractwerk zijn als activerende werkvorm geen constante. In sommige klassen blijft men dit inlassen als middel om bepaalde doelen te bereiken, in andere groepen wordt dit afgebouwd omdat in de onderwijsmethode voldoende gevarieerde werkvormen gesuggereerd worden.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school voorziet in voldoende leermiddelen voor wereldoriëntatie. Naast de leerlingenboeken worden ook bronnenboeken, handleidingen, en klassikaal materiaal gebruikt.

In de klassen met digitale borden zijn de leraren zeer tevreden over de mogelijkheden die dit biedt. De optie om in die klassen het klassieke schoolbord te verwijderen, werkt een consequent en optimaal gebruik in de hand. Op schoolniveau kadert de overschakeling naar een digitale leeromgeving in een gefaseerde aanpak waarbij het einddoel nog niet is bereikt. Leraren die nog geen digitaal bord hebben, volgen reeds nascholing in dit verband. De school maakt ook gebruik van een computerlokaal van het volwassenenonderwijs die in de lokalen van de school ondergebracht is.

In de meeste klassen zijn er voldoende pc's waarop de leerlingen kunnen inoefenen en opzoeken. De school tekende een traject uit om in enkele jaren volledig over te stappen naar digitale borden.

Doorgaans zijn er voldoende klassikale kaarten en tijdsvoorstellingen voor de leerdomeinen tijd en ruimte. Het consequent gebruik ervan als permanente verwijzers en groeiend referentiekader is wisselend.

Voor techniek maken de leraren werk van de uitbouw van techniekkoffers. De vraag stelt zich of dit op termijn niet zou kunnen gecentraliseerd en gezamenlijk beheerd worden in een techniekklas.

Bij de aanvang van het eerste leerjaar vormt in sommige gevallen het invullen van de werkboekjes een probleem. De leerlingen beschikken nog niet over alle vereiste vaardigheden om alle schriftelijke opdrachten uit te voeren. De daarbij gehanteerde werkvorm staat in contrast met de werkwijze in de kleuterklassen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig/representatief
Gericht op bijsturing

De leraren maken gebruik van de toetsen die in de methode voorzien zijn. Daaruit blijkt een vrij evenwichtige en volledige evaluatie voor alle leerdomeinen. Er wordt meer en meer gepeild naar zowel verworven kennis, inzichten als vaardigheden.

Op school- en op klasniveau is er een duidelijke trend om breder te evalueren. Leraren gaan soms verder dan wat de methode suggereert. Ze experimenteren met alternatieve evaluatietechnieken zoals zelfevaluatie of procesevaluatie of ze voorzien specifieke vaardigheidstesten voor verkeer of techniek.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig/volledig

De evenwichtige en brede evaluatiepraktijk blijkt nog minder uit de rapportering over de vorderingen binnen wereldoriëntatie.

In de rapporten overweegt de beoordeling met een cijfer. Het is niet altijd duidelijk over welke leerinhouden het gaat of als het kennis of vaardigheden betreft.

Het totaal aantal te behalen punten voor wereldoriëntatie staat niet in verhouding tot de onderwijstijd zoals bij andere leergebieden zoals wiskunde of Nederlands. Dit kan voor ouders en leerlingen een signaal geven alsof dit leergebied minder belangrijk zou zijn.

Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	De school maakt werk van een lage drempel voor de ouders. Veelvuldige mogelijkheden tot (in)formeel contact en overgangsgesprekken zorgen ervoor dat de leraren de kinderen en hun thuissituatie en interesses vrij goed kennen. De leraren hebben oog hebben voor de totale ontwikkeling, maar er wordt nog niet systematisch gepeild naar specifieke vaardigheden, kennis of interesses van leerlingen die benut kunnen worden om het wereldoriënterend onderwijs te stofferen. Dit blijft eerder beperkt tot occasionele gelegenheden. Een meer systematisch opsporen, (h)erkennen of benutten van dergelijke talenten kan een hefboom betekenen voor zowel de sociaal-emotionele ontwikkeling als voor een brede preventieve zorg. Door de gevarieerde werk- en groepeeringsvormen krijgen kinderen wel geregeld kansen om specifieke talenten te ontplooien. Dit blijkt nog minder uit het kindvolgsysteem of het mdo waar wereldoriëntatie niet systematisch een plaats krijgt.
Kwaliteitszorg	De school houdt ernstig rekening met de resultaten en de analyse van de koepelgebonden eindtoetsen om de opbrengst van haar onderwijs in kaart te brengen. In vergelijking met de referentiegroep zijn die resultaten voor wereldoriëntatie doorgaans meer dan bevredigend. Voor de leerdomeinen waarvoor die eindresultaten gedurende opeenvolgende jaren minder positief zijn, levert de school extra inspanningen door er prioritair en systematisch aandacht aan te geven. Dit was vorig jaar het geval met het leerdomein natuur. Dit jaar focust de school daardoor op het domein ruimte. Positief is dat de eindtermen daarbij telkens het uitgangspunt vormen. Die gerichtheid op de eindtermen is ook het geval voor de vernieuwingsprioriteit rond het domein techniek. De school ontwikkelde daarvoor een leerlijn. Dit basisdocument getuigt van een degelijke visie en een streven naar evenwicht en volledigheid. Uit de klaspraktijk blijkt een daadwerkelijke en procesmatige implementatie voor dit leerdomein. Dit alles zijn goede praktijkvoorbeelden van effectieve kwaliteitszorg op basis van betrouwbare outputanalyse.

3.1.1.5 lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Het team van de lagere afdeling maakt werk van een gradueel en evenwichtig aanbod van het wiskundeonderwijs. De leraren volgen de individuele vorderingen terdege op. De outputresultaten op het einde van de lagere school betekenen een bijkomende toetssteen om de effectiviteit te meten en illustreren dat het overgrote deel van de leerlingen de eindtermen bereiken. Zo nodig zorgt het team collegiaal voor de nodige bijsturingen in het onderwijsaanbod. De leraren spannen zich in om het wiskundeonderwijs realistisch te maken en verwijzen vaak naar de praktische bruikbaarheid. De eerstelijnszorg voor wiskunde is sterk.

Curriculum	De leraren van de lagere afdeling steunen op een
Onderwijsaanbod	onderwijspakket als leidraad voor het onderwijsaanbod van
Referentiekader	wiskunde. Bij de keuze voor dat pakket waren de
Planning	eindtermen en het leerplan mee bepalende factoren.
Evenwichtig en volledig	Het onderwijspakket voorziet per leerjaar in een
Samenhang	jaarplanning die de leraren toelaat zicht te houden op wat al
Actief leren	is afgewerkt of nog aan bod moet komen. Zo kunnen ze
	nagaan of hun aanbod overeen stemt met de wenselijke
	vorderingen.

De leraren laten zich voor de dagelijkse praktijk leiden door de handleiding die bij de methode hoort. Dit heeft een positieve invloed op onder meer de gevarieerde werkvormen en op de didactische onderbouwing van het leerproces.

Nogal wat leraren maken gebruik van ICT-mogelijkheden om de aanschouwelijkheid te verhogen, de kinderen te laten inoefenen, realistische gegevens te laten opzoeken en/of in zekere mate te differentiëren.

Het lerarenteam maakt gebruik van schooleigen referentiematen voor het meten en metend rekenen. Naar verluidt heeft dit gunstige effecten op de leerresultaten. Vaak benutten leraren die referentiekaders op ervaringsgerichte wijze. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de afstand van een kilometer effectief gelopen wordt en benut wordt om snelheid en afstand op realistische wijze aan elkaar te koppelen. Tijdens de lessen hebben leraren vaak oog voor het realiteitsgehalte en toepasbaarheid van het wiskundeonderwijs.

De respectieve leerdomeinen van wiskunde komen evenwichtig en volledig aan bod.

Probleemoplossend denken wordt gestimuleerd in zowel de verwerkingsfase als in afzonderlijke lessen. Daarbij is er veelal een koppeling aan doelen voor leren leren, waarvoor de school over een uniform referentiekader beschikt.

Het komt voor dat er tijdens de leermomenten waarbij de actualiteit het aanknopingspunt is cijfergegevens benut en geïnterpreteerd worden. Die mogelijkheid kan soms nog doelbewuster benut worden.

Curriculum Onderwijsorganisatie Onderwijstijd Klasmanagement	het team voorziet voldoende onderwijstijd om het leerplan te kunnen realiseren. De lessen starten vaak met een klassikale instructie of herhaling die gevolgd wordt door een oefenmoment waarbij de leerlingen individueel toepassingen maken. Leraren voorzien ook partnerwerk of laten de leerlingen correctiesleutels gebruiken. Dit is bevorderlijk voor het actief leren en voor het efficiënt tijdsgebruik. In een aantal gevallen beperkt een overwegend frontale aanpak de betrokkenheid en/of de effectiviteit. Dit komt vooral voor wanneer de leerlingen onder klassikale begeleiding hun werkboekjes aanvullen. Leraren voorzien nadrukkelijk doe-activiteiten voor wiskunde tijdens onder meer het hoekenwerk.
Materieel beheer Uitrusting Leermiddelen Ontwikkelingsmaterialen	Bij de keuze voor het onderwijspakket waren de differentiatiemogelijkheden van die methode mee bepalend. De school beschikt over voldoende leermiddelen zoals zakrekenmachines, passers, weeg- en meettoestellen, didactische klokken ... De digitale borden betekenen een duidelijke meerwaarde voor het wiskundeonderwijs. De pc's in de klassen worden vaak gebruikt om de leerlingen te laten inoefenen. Er zijn nogal wat verschillen in zowel het aantal pc's in de klas als in de frequentie waarmee die voor wiskunde benut worden. Hierin liggen nog kansen tot meer afstemming en kruisbestuiving.
Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig/representatief Gericht op bijsturing Leerlingvolgsysteem	Na afgewerkte leerstofgehelen voorziet de methode evaluaties. Alle leerdomeinen worden op die manier periodiek geëvalueerd. Het is (bij het begin van het schooljaar) onduidelijk in welke mate leraren foutenanalyses maken en daaruit conclusies trekken voor mogelijke bijstellingen in hun aanbod. Twee maal per jaar zijn er voor wiskunde proeven van het leerlingvolgsysteem. De school beschikt over richtlijnen hoe leraren daar moeten mee omgaan zodat de resultaten voldoende betrouwbaar zijn. De leraren brengen de resultaten van de methodegebonden toetsen en het leerlingvolgsysteem met elkaar in verband om er de nodige conclusies uit te trekken. Kort na de proeven van het volgsysteem is er voor elke klasgroep een mdo. De resultaten worden er besproken en eventueel geanalyseerd. Voor leerlingen met rekenproblemen overlegt het multidisciplinair team over een verdere aanpak of interventies. Naast de klassenleraar en de zorgcoördinator is er ook een medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding. Eventueel schoolexterne begeleiders worden stevast uitgenodigd. Indien nodig wordt naar aanleiding van acute problemen een extra mdo voorzien. De rapportering voor wiskunde bevat een cijfermatige quotatie voor de respectieve leerdomeinen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Door middel van overgangsgesprekken en het digitale leerlingvolgsysteem hebben de groepsleerkrachten bij aanvang van het schooljaar al een vrij goed beeld van de vorderingen en eventuele moeilijkheden voor wiskunde. Herhalingsoefeningen uit de methode verfijnen en nuanceren dit beeld.

De leraren zijn alert voor leerlingen die het wat moeilijker hebben voor wiskunde. Tijdens de instructie gaan ze na of alle leerlingen 'mee' zijn. Tijdens de oefenfase volgen ze de leerlingen op. In verschillende klassen is er een afzonderlijke tafel waar ze, zo nodig, leerlingen groeperen om verlengde instructie te geven, om hen meer van nabij te kunnen begeleiden of om hen met concrete materialen te laten werken.

De leraren maken consequent gebruik van het differentiatiemateriaal uit het leerpakket. Naargelang de noden van de leerlingengroep en/of de werkwijze van de leraren worden soms min of meer vast of tijdelijke niveaugroepen gevormd.

De school heeft nog weinig nagedacht over de mogelijkheid om over de parallelklassen heen het wiskundeonderwijs in niveaugroepen te organiseren.

Over het algemeen vervullen de groepsleraren hun rol als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg terdege. Ze voorzien differentiatie in tempo, niveau, hoeveelheid, huistaken ... Sommigen plannen een zorgmoment tijdens bijvoorbeeld het hoekenwerk. De verschillen in aanpak van de eerstelijnszorg kunnen inspirerend aangewend worden om hierover verdere schoolafspraken te maken.

Voor leerlingen met nood aan verdere ondersteuning voor wiskunde komt het team tot afspraken over verdere opvolging en overleg. Het is in dit verband positief dat het eerste mdo vrij vroeg in het schooljaar gepland wordt zodat interventies niet op zich laten wachten. In een aantal gevallen leidt dit tot bijvoorbeeld sticordimaatregelen die in overleg met ouders bepaald worden.

Momenteel is er nog onduidelijkheid over hoe de tweedelijnszorg handelingsplanmatig kan georganiseerd worden.

Ook in de lagere afdeling wordt de zorgcoördinator gewaardeerd voor haar ondersteunende rol. Bij de start van het schooljaar ligt ook hier de focus op intern en extern overleg, het geven van tips en het opzoeken van info.

De school stelt dat begeleiding van rekenproblemen door externen buiten de lestijden moet vallen om op die manier de eigen werking niet te doorkruisen. Ze verwacht van die begeleiders dat ze info verschaffen en mee denken over een gecoördineerde aanpak.

Kwaliteitszorg Het team van de lagere afdeling heeft veel aandacht voor de resultaten van het wiskundeonderwijs. De resultaten van methodegebonden testen, het volgsysteem en de centrale eindproeven spelen een belangrijke rol voor de interne kwaliteitszorg. De bijsturingen voor metend rekenen zijn daar een rechtstreeks gevolg van. Naar verluidt heeft dit een gunstig effect op de leervorderingen voor dit leerdomein, wat ook blijkt uit de laatste resultaten van de centrale eindproeven.

3.1.1.6 lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

De resultaten van de leerlingen op externe proeven en een overwegend kwaliteitsvol en sterk stimulerend aanbod voor lichamelijke opvoeding garanderen dat de meeste leerlingen de eindtermen bereiken. Niet alle activiteitsdomeinen steunen op evenveel systematiek. De vorderingen van de individuele leerlingen worden voor de meeste leerdomeinen uitzonderlijk goed in kaart gebracht en leiden tot een zeer nabije opvolging en ondersteuning.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Op basis van de eindtermen ontwikkelde de leermeester een jaarplanning per graad. Die info is aangereikt aan een tweede leermeester met een beperkte deelopdracht. Die jaarplanning behelst de meeste activiteitsgebieden en onderbouwt een sterk verticaal samenhangend en gegradeerd onderwijsaanbod. Voor de uitwerking van de gymlessen laat de leermeester zich inspireren door diverse bronnen zoals zoals het leerplan, nascholingen, vakliteratuur ...

Er is geen expliciete planning voor het zwemondericht en voor het domein ritmisch en expressief beweging. Doelen van ritmiek worden tijdens de gymlessen geïntegreerd nagestreefd. Er zijn wel voldoende garanties dat die activiteitsdomeinen aan bod komen buiten de reguliere gymlessen. Ritmisch en expressief bewegen krijgt kansen tijdens diverse bewegingsmomenten op klas- en schoolniveau. De zwemlessen vallen onder de verantwoordelijkheid van de klassenleraren. Zij baseren zich daarvoor onder meer op tips van de leermeester en op eigen planningsdocumenten of lesfiches. Er zijn weinig sluitende garanties dat het onderwijsaanbod voor deze activiteitsdomeinen planmatig en in een graduele opbouw verloopt.

De eindtermen voor lichamelijke opvoeding worden door de meeste leerlingen bereikt. Dit blijkt uit de resultaten van de centrale eindproeven in het zesde leerjaar.

Het verloop van de gymlessen illustreert een sterke betrokkenheid van de kinderen en hoge mate van welbevinden. Ze worden sterk uitgedaagd en gemotiveerd om hun grenzen te verleggen. Vaak staat het bewegingsplezier centraal, maar er is ook frequent aandacht voor probleemoplossend denken in uitdagende opdrachten.

Tijdens de bewegingsmomenten is er een terechte bekommernis voor het sociale aspect en voor de fair-play.

Er zijn buiten de lessen lichamelijke opvoeding regelmatig bewegingskansen, zowel tijdens als buiten de lestijden. Illustratief hiervoor zijn onder meer de sponsorloop, rollend materiaal en dans tijdens de speeltijden, schooloverstijgende tornooien ... Dit wordt ondersteund en gecoördineerd door drie sportgangmakers. Via het leerlingenparlement krijgen de kinderen zelf ook inspraak in het extra bewegingsaanbod. Binnen het geheel van bewegingsmogelijkheden onderstreept de school het belang van een fitte en gezonde levensstijl op gevarieerde wijze. Ze neemt verschillende initiatieven om leerlingen en ouders in dit verband aan te zetten tot engagement en gewoontevorming.

Curriculum Onderwijsorganisatie Onderwijstijd Klasmanagement	Het aantal lestijden voor lichamelijke opvoeding is eerder beperkt. Bovendien gaat er verhoudingsgewijs veel tijd naar het zwemondericht. De school heeft nog niet nagedacht over een meer creatieve aanwending van het lestijdenpakket met het oog op meer bewegingsmogelijkheden en evenwicht over de respectieve activiteitsdomeinen. De klasleraren staan in voor de verplaatsingen van en naar de gymzaal en voor het omkleden. Daardoor worden de lestijden lichamelijke opvoeding maximaal benut. De organisatie van de gymlessen zelf is voorbeeldig. Er is een erg gestructureerd verloop en de leerlingen zijn omzeggens voortdurend in beweging. Individuele leerlingen worden aangesproken op talenten en/of ze worden aangezet om hun grenzen te verleggen.
Materieel beheer Uitrusting Ontwikkelingsmaterialen Leermiddelen	De gymzaal voldoet ruimschoots aan de minimale vereisten. De school beschikt over veel meer toestellen en leermiddelen dan het leerplan vraagt. Toestellen en leermiddelen zijn opgeborgen in een aangrenzende ruimte van de gymzaal: daardoor kan de bewegingsruimte maximaal benut worden.
Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig/representatief Leerlingvolgsysteem	De leermeester ontwikkelde een eigen volgsysteem voor lichamelijke opvoeding. Op basis van wekelijkse observaties en beoordelingen brengt hij in kaart hoe de individuele leerlingen vorderen naar de meeste eindtermen. Dit biedt waardevolle informatie over de motorische en fysieke ontwikkeling van de leerlingen. Hij benut deze gegevens eveneens om zijn eigen onderwijspraktijk in vraag te stellen en zo nodig bij te sturen. De vorderingen in het zwemmen worden niet systematisch geëvalueerd. Er zijn ook geen criteria vooropgesteld om dit domein te evalueren.
Evaluatie Rapporteringspraktijk Evenwichtig/volledig	De beoordeling voor lichamelijke opvoeding in de rapporten geeft aan de ouders info over de vorderingen. Diverse brevetten en diploma's die aan de kinderen uitgereikt worden, hebben een bijkomende informatieve waarde en hebben eveneens een motiverende bedoeling.

Begeleiding De leermeester volgt de meeste leerlingen gedurende de
Leerbegeleiding hele lagere school. Hij heeft een heel goed zicht op de
Beeldvorming motorische ontwikkeling en eventuele noden of
Zorg moeilijkheden van de kinderen. Hij houdt daar terdege
 rekening mee: waar nodig leidt dit tot differentiatie of
 individuele ondersteuning.
 Het zwemondericht verloopt in veel gevallen in
 klasdoorbrekende niveaugroepen waarbij de aanwezige
 leraren de taken verdelen.

Professionalisering De gymleerkracht steunt op een lange en rijke ervaring. Hij
Deskundigheidsbevordering bouwde zijn expertise uit met regelmatige nascholingen en
Nascholingen andere professionaliseringsinitiatieven.
Interne expertise Een aantal leraren stelt hun eigen deskundigheid voor het
 zwemondericht in vraag. De meesten trachten daaraan
 tegemoet te komen door het gebruik van lesfiches, door in
 te gaan op tips of door het volgen van specifieke
 nascholingen. Sommige ouders worden aangemoedigd om
 hun kinderen extra zwemlessen te laten volgen buiten de
 schooluren. Dit is in strijd met de geest van kosteloos
 basisonderwijs voor het bereiken van eindtermen.
 In het leerkrachtenteam is er voldoende interesse en
 expertise in verband met bepaalde aspecten van de
 lichamelijke opvoeding. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de
 sportgangmakers. De vraag stelt zich of dit niet kan
 uitgebreid worden om activiteitsdomeinen, die nu minder
 systematisch aan bod komen, verder uit te werken of te
 ondersteunen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op:

Onderzochte voorwaarde	Verwijzing regelgeving	JA/NEEN
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs?	Decreet Basisonderwijs - Art. 62,6°	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht?	Decreet Basisonderwijs - Art. 62,8°	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen?	Decreet Basisonderwijs - Art. 62,10°	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op:

Onderzochte regelgeving	Verwijzing regelgeving	JA/NEEN
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen?	Decreet Basisonderwijs - Art. 37	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen		ja
• de bijdrageregeling		ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement t.a.v. de onderwijstaal		ja
• de afspraken i.v.m. het rookverbod		ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden		ja
• de procedures volgens dewelke getuigschriften worden toegekend		ja
• de procedure volgens welke beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift		ja
• bepalingen i.v.m. het recht op onderwijs aan huis		ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen		ja
• afspraken i.v.m. huiswerk, agenda's en rapporten		ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld		ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht?	Decreet Basisonderwijs - Art. 37	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen?	Decreet Basisonderwijs - Art. 47	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat door het schoolbestuur voor de school wordt vastgelegd		ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen		ja
• de wijze waarop het leerproces van de leerlingen wordt beoordeeld en hoe daarover wordt gerapporteerd		ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs		ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen		ja
Wordt de verplichte informatie aan de ouders correct bezorgd bij de eerste inschrijving?	Decreet Basisonderwijs - Art. 28	ja

Zorgt men voor een correcte invulling van het zorgbeleid?	Decreet Basisonderwijs - Art. 153septies (enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien er onthaalonderwijs aan anderstalige leerlingen georganiseerd wordt, is er dan een individueel werkplan voor de leerling?	BVR personeelsformatie	ja
Indien er onthaalonderwijs aan anderstalige leerlingen georganiseerd wordt, is er dan nascholing taalvaardigheid en sociale integratie voorzien voor leerkrachten?		ja
Wordt de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift gerespecteerd?	Decreet Basisonderwijs - Art. 53-57 en BVR voor het uitreiken van het getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan	ja
Worden de bepaalde lijsten, notulen en dossiers m.b.t. het getuigschrift aangelegd en bewaard?	Decreet Basisonderwijs - Art. 53-57 en BVR voor het uitreiken van het getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct?	Decreet Basisonderwijs - Art. 53-57 en BVR voor het uitreiken van het getuigschrift van basisonderwijs en het vastleggen van de vorm ervan	ja
Wordt het recht op 28 lestijden/week gerespecteerd?	Decreet Basisonderwijs - Art. 28	ja
Is er overlegd of onderhandeld in het lokaal comité als er een 29ste lestijd georganiseerd wordt?	Decreet Basisonderwijs - Art. 28	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling

Motivering

Het team en de teamleden benutten interne en externe mogelijkheden om zich professioneel te conformeren aan nieuwe inzichten en werkwijzen in het onderwijslandschap.

Er zijn duidelijke schoolprioriteiten op diverse fronten (implementatie van nieuwe methodes, techniek, ICT, zorg ...) Die prioritaire werkpunten zijn voor een belangrijk deel

bepalend voor een doelgerichte deskundigheidsbevordering, zowel op het niveau van de school als op leerkrachtniveau.

Individuele teamleden krijgen kansen om nascholingen te volgen op basis van eigen noden of interesses. In een aantal gevallen leidt dit tot bijkomende vernieuwingen die het schooltraject doorkruisen. Het enthousiasme waarmee leraren dit in hun praktijk brengen is van die aard dat het de schoolontwikkeling eerder bevordert dan wel bemoeilijkt.

Op regelmatige basis zijn er teamgerichte nascholingen met de andere scholen van de scholengemeenschap of op vraag aan de pedagogische begeleiding. Hoewel dit 'over het muurtje kijken' zeker positieve invloeden heeft, past dit niet altijd even goed in het eigen schooltraject.

Nieuwe leraren worden systematisch opgevangen en begeleid door een interne mentor. Ze getuigen dat dit sterk ondersteunend is.

De samenwerking tussen de leraren van de parallelklassen is doorgaans goed. In veel gevallen heeft dit inspirerende en stimulerende invloeden op de concrete uitwerking van de vernieuwingsinitiatieven.

De aanwezige interne expertise wordt regelmatig benut. Daarbij vervullen individuele teamleden vaak een voortrekkers- of coördinerende rol. Ze worden minder ingezet om op klasniveau te ondersteunen of om aan teamteaching te doen. Werkplekleren of gerichte hospiteerbeurten komen nagenoeg nog niet voor.

Individuele leraren raadplegen meer en meer internet om ideeën op te doen of om gerichte info te verkrijgen.

Het is een goed idee dat de zorgcoördinator info over zorg bereikbaar wil maken via een digitale mediatheek.

Het vrij consequent raadplegen van handleidingen die bij de onderwijspakketten hoort, is ondersteunend voor de professionalisering van de leraren.

De directeur houdt de vinger aan de pols met onder meer klasbezoeken. Soms is dit gericht op individuele opvolging. De verslagen van die vaak uitgebreide bezoeken zijn van hoge kwaliteit en bevatten zowel verbetertips als positieve feedback. In andere gevallen houdt hij kortere klasbezoeken rond de implementatie van vernieuwingsprioriteiten. Dit is zeker bevorderlijk voor een gezamenlijke schoolontwikkeling. Een aantal leraren vindt dat individuele opvolging en feedback nog intenser mag zijn.

Er heerst op deze school een open mentaliteit, professionele ingesteldheid en sterke betrokkenheid op onderwijs. Dit leidt vaak tot discussie, maar wanneer er zich keuzes opdringen, wordt steeds gestreefd naar een consensus. Het is erg positief dat daarbij zowel de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen als outputgegevens de belangrijkste referentiekaders zijn.

De initiatieven om de deskundigheid op deze school te bevorderen zijn voor het overgrote deel doelgericht, doeltreffend en ondersteunend voor de verdere ontwikkeling van de teamleden en de school.

Inbreuken tegen de regelgeving

nihil

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling

Motivering

Zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs is er een vrij doelgerichte eerstelijnszorg. De leraren zijn alert voor leerproblemen en proberen de kinderen doeltreffend te ondersteunen. Het streven naar kleine klasgroepen is daarvoor bevorderlijk. Een neveneffect daarvan is dat het lestijdenpakket minder benut wordt om in ondersteuning op de klasvloer te voorzien. Er zijn klasintern veel positieve initiatieven om die eerstelijnszorg te structureren. Inspirerende voorbeelden kunnen in dit verband nog veralgemeend worden.

De eerstelijnszorg wordt op school-en klasniveau voor een belangrijk deel geschraagd door preventieve zorg. Leraren hebben veel aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. Ze zijn alert voor de sociaal-emotionele ontwikkeling als leervoorwaarde. De school investeert in een degelijke beeldvorming. Het systematisch en vroegtijdig mdo draagt hiertoe bij.

De werking rond gelijke onderwijskansen focuste op de taalvaardigheid en de preventie en remediëring. Op school-, leerkrachten en leerlingenniveau zijn diverse vernieuwingen met succes geïmplementeerd. Uit de evaluatie en uit de schoolpraktijk blijkt dat de realisatie van de vooropgestelde doelen doorgaans verankerd is in de schoolwerking.

De ondersteuning door de zorgcoördinator spitst zich momenteel toe op intern en extern overleg. Ze heeft daarnaast ook heel wat coördinerende taken zoals de planning en opvolging van het mdo, het digitale leerlingenvolgsysteem, ondersteuning van het kleuteronderwijs ... Een belangrijk contextgegeven is dat ze ook een deeltijdse opdracht als directeur heeft en dat ze sinds kort de verantwoordelijkheid van de 'elfenklas' (zorgklas) voor haar rekening neemt. Het is nog onduidelijk hoe dit alles in de praktijk met elkaar kan gecombineerd worden. Er is daarbij nood aan een schoolvisie hoe klasexterne, klasondersteunende en/of klasdoorbrekende hulp aan leraren en leerlingen kan verlopen. Een aantal keuzen dringen zich op om de tweedelijnszorg verder planmatig en gefaseerd aan te pakken. In dit verband is het een goed voornemen om werk te maken van een meer handelingsplanmatige aanpak van leerproblemen. De tweedelijnszorg kan nog doelgerichter verlopen door nog meer afspraken te maken over het vooropstellen van concrete doelen, over het wie, wat en hoe, en over de evaluatie van de vooropgestelde doelen. Er zijn nog kansen om het digitale volgsysteem in dit verband beter te benutten. De zorgcoördinatie investeert in de inventarisatie van mogelijke werkpunten. Ze stelde een zorgplan op voor het lopende schooljaar. De acties zijn daarin gerubriceerd volgens school-, leerkrachten- en leerlingenniveau, weliswaar met de restrictie dat voor het leerlingenniveau nog onduidelijk is hoe dit kan in de praktijk gebracht worden. De zorgcoördinator maakte ook een oplijsting van alle zorgenkinderen (20 % van de totale populatie) en van hun problemen. Daarnaast verzamelt en verspreidt ze info over hoe leerproblemen kunnen herkend worden. Dit zijn stuk voor stuk veelbelovende initiatieven die een stevige basis leggen voor de leerbegeleiding.

De school is sterk in (in)formeel overleg met ouders van kinderen met extra noden. Ze stelt ook duidelijke verwachtingen ten aanzien van de samenwerking met externe hulpverleners.

De samenwerking met het centrum voor leerlingenbegeleiding is naar verluidt goed. Globaal genomen is de eerstelijnszorg in de leerbegeleiding doelgericht, doeltreffend, ondersteunend en gericht op ontwikkeling. De tweedelijnszorg zit in een fase van ontwikkeling: diverse basisvoorwaarden zijn vervuld en er is een vlotte samenwerking tussen de verschillende partners. Een aantal keuzen dringen zich op om de ondersteuning op de werkvloer te verhogen en de leerbegeleiding verder planmatig te laten ontwikkelen.

Inbreuken tegen de regelgeving

nihil

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling

Motivering

In het kleuteronderwijs is er een degelijke langetermijnevaluatie op basis van genormeerde testen die overwegend gericht zijn op de schoolrijpheidsvoorwaarden. De opbrengst van het kleuteronderwijs wordt ook getoetst aan de voortgang in het eerste leerjaar. Het is positief dat de kleuterleidsters peilen naar het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters als noodzakelijke voorwaarde en knipperlicht voor hun verdere ontwikkeling. De

kortetermijnevaluatie verloopt vooral ad hoc op basis van intuïtie. Dit is in hoofdzaak wel gericht op onmiddellijke bijsturing. Het team maakte nog maar weinig afspraken over de aard, het evenwicht, de gradatie, de criteria en normering voor de tussentijdse observaties. In het lager onderwijs zijn onderwijspakketten sturend voor de evaluatiepraktijk in de meeste leergebieden. Voor lichamelijke opvoeding is de evaluatie voorbeeldig en breed voor de meeste leerdomeinen. Voor het zwemondericht vertaalt de eerder intuïtieve evaluatie zich in zekere zin in de wisselende samenstelling van de niveaugroepen. Binnen de evaluatiepraktijk van wereldoriëntatie is het duidelijk dat een evolutie aan de gang is. Behalve het onderscheid tussen het peilen naar verworven kennis, inzicht en vaardigheden in de methodegebonden toetsen, zijn er bijkomende initiatieven om bijvoorbeeld voor techniek en verkeer ook praktische proeven te voorzien. De verbreding van de evaluatiepraktijk is ook merkbaar in andere leergebieden. Dit is zeker het geval voor de (zelf)evaluatie van de sociale vaardigheden. Hiervoor maakte de school bindende afspraken. Ook binnen muzische vorming is er een trend om breder te evalueren, maar hier bevindt de school zich nog in een fase van bewustwording en experimenteren. ICT maakt nog geen deel uit van de evaluatiepraktijk, maar ook hier zijn belangrijke stappen gezet. Op basis van de ICT-eindtermen organiseerde de school een bevraging onder de leerlingen. Daarmee peilde ze naar een aantal begrippen, vaardigheden en attitudes. De resultaten zijn nog niet geanalyseerd. In een daaropvolgende fase wil de school de resultaten aan de ouders voorleggen vooraleer verdere stappen te ondernemen. Hoewel individuele vorderingen voor leren leren niet systematisch in kaart worden gebracht, illustreert de praktijk dat leraren daar latent en impliciet aandacht voor hebben. Voor de evaluatie van de leervorderingen binnen het leergebied Frans is er ook beweging. Momenteel is de school op zoek naar criteria die de evaluatie van de mondelinge vaardigheden moeten sturen. Over de leergebieden heen is het duidelijk dat binnen de evaluatiepraktijk gezocht wordt naar bredere evaluatievormen. De school is op dat vlak zeker in ontwikkeling. Bijzonder positief is dat in de zoektocht naar brede en alternatieve evaluatievormen de eindtermen stevast een belangrijk referentiekader betekenen.

Inbreuken tegen de regelgeving

nihil

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

De directeur van de Triangel vervult zijn huidige onderwijsopdracht bijna twintig jaar en is bijgevolg erg goed ingewerkt in zijn functie en in de school. Zijn permanente aanwezigheid en aanspreekbaarheid is opvallend, zowel ten aanzien van leerkrachten als van ouders en kinderen. Hij wordt daarvoor door het team erg gewaardeerd. Daarnaast ervaren de leraren hem als richtinggever, inspirator, stimulator en koersbewaker. Dit verloopt binnen een constructieve en participatieve sfeer waarbij individuele leraren zich aangesproken en gewaardeerd voelen. Dit komt tot uiting op verschillende terreinen waarbij teamleden deelverantwoordelijkheden op zich nemen en/of een voortrekkersrol vervullen. De directeur is ook deeltijds coördinerend directeur van de scholengemeenschap. Een deel van de directietaak wordt overgenomen door de zorgcoördinator. Zij genoot haar initiële opleiding als kleuterleidster en staat in voor de opvolging en begeleiding van het kleuterteam. De leraren van de kleuterafdeling ervaren het als positief dat een kleuterleidster mee instaat voor het schoolbeleid. Momenteel is er enige onduidelijkheid over de manier waarop ze haar gecombineerde opdracht in de praktijk kan waar maken of welke keuzes moeten gemaakt worden. Toch zijn er al een aantal veelbelovende resultaten die wijzen op een gecoördineerde ondersteuning van en kwaliteitszorg in het kleuterteam.

De ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn in belangrijke mate richtinggevend voor de schoolvisie op de respectieve leergebieden. Uit tal van vernieuwingsprocessen blijkt dat die impliciete schoolvisie impact heeft op een brede ontwikkeling van de kinderen en op het

pedagogisch en didactisch handelen van leraren.

Er is een uitgeschreven visie op zorg en leerlingenbegeleiding. Die kwam tot stand in overleg met de andere scholen van de scholengemeenschap. Toch staat de school hier voor een kantelpunt. Door contextfactoren is er momenteel onduidelijkheid hoe alle ambities als zorgzame school verder planmatig kunnen waar gemaakt worden. Een opmaak van de stand van zaken (eventueel op basis van het doorlichtingsverslag) en een oplijsting van de ambities van de school kan wellicht leiden tot een afbakening van prioriteiten binnen de zorgwerking.

In de marge van de doorlichting voerde de inspectie een onderzoek naar het talenbeleid van de school. Gezien de geringe problematiek van anderstaligen of taalzwakke kinderen is er niet echt nood aan een langetermijnbeleid op dat vlak. De school lost eventuele problemen ad hoc op.

In haar pedagogisch project stelt de school dat ze veel belang hecht aan een open communicatie. Uit de praktijk blijkt dat net één van de meest sterke schoolkenmerken te zijn. Er heerst een open en betrokken communicatiecultuur die doorgaans leidt tot een besluitvorming in consensus. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillende actoren: leerkrachten, leerlingen ouders en externen worden gehoord en kunnen hun grieven te kennen geven. In overleg wordt gezocht naar afspraken. Zo nodig worden duidelijke verwachtingen geformuleerd.

De school volgt systematisch de gemaakte afspraken op. Illustratief hiervoor zijn de personeelsvergaderingen die in de regel starten met een opvolging van de gemaakte afspraken op de vorige samenkomst.

De doorlichting van meer dan tien jaar geleden sloot af met een gunstig advies. Er waren slechts drie aanbevelingen om de kwaliteitszorg te optimaliseren. Er is werk gemaakt van elk van die aanbevelingen, niet in het minst van de suggestie om de 'ingeslagen weg van zelfevaluatie verder te zetten'. De school is inderdaad verder geëvolueerd op het vlak van interne kwaliteitszorg, zelfs in die mate dat ze op dat vlak een goed praktijkvoorbeeld is. Volgens een vastgelegde frequentie organiseert de school diverse interne tevredenheidsonderzoeken en bevragingen onder de leraren, ouders en kinderen. De complementariteit van die verschillende invalshoeken en de evaluatie- en communicatiecultuur zorgen ervoor dat de school goed zicht krijgt op mogelijke verbeterpunten. Bijzonder positief is dat ook de kinderen ernstig genomen worden. Ten getuige hiervan onder meer de kwaliteitsvolle werking van het leerlingenparlement en de recente peiling naar welbevinden met het instrument aangereikt door de onderwijsinspectie. De school slaagt erin om de verkregen gegevens op elkaar te betrekken, te analyseren en daaraan gekoppeld, de gepaste acties op te zetten. Wat betreft de leerresultaten is de kwaliteitszorg van een even hoog niveau. De school analyseert steevast de resultaten van de koepelgebonden en genormeerde eindtesten in het zesde leerjaar, die trouwens doorgaans hoger liggen dan de referentiegroepen. Wanneer voor bepaalde leerdomeinen de resultaten iets minder zijn, zoekt de school naar verklaringen en zet ze gepaste acties op. Dit was in de voorbije jaren het geval voor meerdere leergebieden.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed ?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school streeft systematisch naar een breed en evenwichtig onderwijsaanbod voor alle onderzochte leergebieden en –domeinen, zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs.
- De ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn voor de school in menig opzicht een bepalende factor en richtinggevend referentiekader.
- Binnen het wiskundeonderwijs is er een goede graduele opbouw en ruime aandacht voor de toepasbaarheid ervan en voor het probleemoplossend denken.
- Voor wereldoriëntatie is er aandacht voor alle leerdomeinen en zijn er gefundeerde en doeltreffende bijstellingen in het onderwijsaanbod.
- Tijdens de gymlessen in het lager onderwijs is er een prikkelende onderwijsstijl en is er voor de kinderen een uitdagend onderwijsaanbod en een sterke opvolging door de leermeester.
- De leraren streven naar actief en ervaringsgericht leren.
- De eindtermen van leren leren en sociale vaardigheden worden geïntegreerd nagestreefd, zowel in de school- als klaswerking.
- Er is een gefaseerde en doelgerichte integratie van de ICT-mogelijkheden als doel en middel om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen.
- De resultaten van de centrale proeven op het einde van de lagere school zijn doorgaans meer dan bevredigend.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam benut gevarieerde mogelijkheden om zich te gestaag te professionaliseren en er is daarbij een vrij sterke koppeling aan de schoolprioriteiten.
- De leraren vervullen terdege hun rol als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg voor kinderen die problemen ervaren.
- Er is in het lager onderwijs een duidelijke evolutie naar een bredere evaluatiepraktijk met groeiende aandacht voor attitudes, vaardigheden, inzichten en leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Er is een sterk, inspirerend en participatief leiderschap en er is een nabije aanwezigheid van de directie op de werkvloer en voor ouders.
- De school heeft veel oog voor de leerresultaten van haar leerlingen, maar ook voor de tevredenheid van leerlingen, ouders en leraren en ze is sterk in het analyseren van die gegevens en het bijsturen van het onderwijs schoolorganisatie op basis van die analyses.
- Er heerst een sterke interne overleg- en communicatiecultuur onder en met alle participanten.

6.2 Wat kan de school verbeteren ?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In het kleuteronderwijs kan nog verder gestreefd worden naar systematiek in de verticale samenhang van het onderwijsaanbod.
- In het lager onderwijs kan vooral binnen wereldoriëntatie ICT veralgemeend worden als doel en middel om het onderwijs zo actueel mogelijk aan te bieden.
- Voor de lichamelijke opvoeding in het lager onderwijs kunnen voor enkele leerdomeinen bijkomende afspraken gemaakt worden met het oog op een doelgericht en gegradeerd aanbod.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De interne expertise kan nog systematischer benut worden tot op de werkvloer.
- Een meer creatieve aanwending van het lestijdenpakket kan bijdragen tot kwaliteitsverbetering in het onderwijsaanbod en de schoolorganisatie.
- De tweedelijnszorg binnen de leerbegeleiding kan beter gesystematiseerd worden op basis van afspraken over de wijze waarop dit in de praktijk kan verlopen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Om de ambities binnen de zorgwerking op een haalbare en gefaseerde wijze waar te maken kunnen strategische keuzes gemaakt worden.
- Het proces van verbreding van de evaluatiepraktijk kan leiden tot meer schoolafspraken en de rapportering kan in die zin, waar nodig, aangepast worden.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies m.b.t. erkenningvoorwaarde voldoen aan de onderwijsdoelstellingen

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

GUNSTIG

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Francis Vandenbroucke

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: